A 104/104

S. H. LEAGUE.

No. 226. September, 1940.

സോവ്യറ റഷ്യയിലേ തൊഴിലാളി.

St. Joseph's Apostolic Seminary,
Alwaye, (S. India.)

സത്യവേദപ്രകാശിക

പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു.

വേണ്ടവണ്ണം അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കാതെ വേദപാഠങ്ങൾ ചോദ്യോത്തരങ്ങളായി മന:പാഠമാക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ബാലികാബാലന്മാരെ മുഷിപ്പിക്കുകയും പഠനവിഷയത്തിൽ അവരെ വിരസരാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ ശിക്ഷയെ ഭയന്നു് അവർ പാഠങ്ങൾ ഹൃദിസ്ഥമാക്കിയാൽത്തന്നെയും ക്ലാസ്സുകഴിഞ്ഞാലുടനെ അവയെ വിസ്മൃതകോടിയിൽ തള്ളിക്കളയുകയാണു പതിവു്. അതു് അവരുടെ കുറ്റമല്ല. കുട്ടികൾ പ്രകൃത്യാ വിനോദശീലരും അധ്വാനവിമുഖരും കഥാശ്രവണോൽസുകരുമാണു്. അവരെ പാട്ടിലാക്കി വേദോപദേശം പഠിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ അവരുടെ പ്രകൃതിക്കനുകൂലമായ രീതിയെ അവലംബിക്കണം. അതിനു് ഏറ്റവും പറ്റിയ ഒരു പുസ്തകമാണു്, The Practical Catechist എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പരിഭാഷയായ സത്യവേദപ്രകാശിക. വിശ്വാസസത്യങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഇതിന്റെ ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങളും, വേദപ്രമാണങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന മൂന്നാംഭാഗവും നേരത്തെ ഞങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. വി. ക്രമാശകളെ പുരസ്കരിച്ചു് എഴുതിയിട്ടുള്ള നാലാംഭാഗത്തിന്റെ പുറപ്പാടോടുകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു. കഥാകഥനരീതിയിൽ വളരെ ലളിതമായ ഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സത്യവേദപ്രകാശിക ഇതുവരെ മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള വേദപാഠഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പ്രായോഗികമാണെന്നു പറയുവാൻ ഞങ്ങൾ മടിക്കുന്നില്ല. ഓരോവിഷയത്തെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുമ്പോഴും ഉദാഹരണങ്ങൾകൊണ്ടു കാര്യം കൂടുതൽ വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ബാലികാബാലന്മാർക്കും അദ്ധ്യാപകന്മാർക്കും ഒന്നുപോലെ ഉപകാരപ്രദവും, പ്രായോഗികമായ ജ്ഞാനത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതുമായ ഈ ഗ്രന്ഥം അതർഹിക്കുന്നവിധത്തിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുമെന്നു ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

നാലാംഭാഗം വില അണ വ. (പോസ്റ്റേജ് പുറമേ)

St. Antony's Monastery,

"S. H. League." Alwaye, Travancore, No. 226- Sept. 1940.
S. India.

സോവ്യറ റഷ്യയിലേ തൊഴിലാളി. *

I

ബാല്യംമുതൽ എന്റെ ജീവിതവും ജീവിതതാൽപര്യങ്ങളും തൊഴിലിനോടും തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനങ്ങളോടും ഗാഢമായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പന്ത്രണ്ടാമത്തേ വയസ്സിൽ ഹംഗറിയിലേ 'ട്യൂർഷോക്ക്' എന്ന സ്ഥലത്തേ ഇരിമ്പുഖനികളിൽ ജീവിതായോധനം ആരംഭിച്ചപ്പോഴാണു ഞാൻ ആദ്യമായി തൊഴിലാളിലോകത്തിൽ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതു്. ഫൻറ്റ-ൽ ഇരുപത്തൊന്നു വയസ്സു പ്രായമായപ്പോൾ ഞാൻ ഒരു തൊഴിലാളിനേതാവായിത്തീരുകയും ഉത്തരഹംഗറിയിലുള്ള 'സ്ലാഗോട്ടാറി'യൻ ഉരുക്കുകമ്പനിയിലേ തൊഴിലാളികൾ നടത്തിയ പ്രക്ഷോഭകരമായ പണിമുടക്കിന്റെ നേതൃത്വം വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ലഘുവായ സ്തനകർക്കു വലുതായ പിഴ കൊടുക്കുന്നതിനും അല്പനേരത്തേ നിരുത്സാഹതയ്ക്കു ദിവസംമുഴുവനും ക്രുദ്ധരാകാതെ വേല ചെയ്യുന്നതിനും നിർബന്ധി

* Translated from the English language into Malayalam by permission of E. P. Dutton & Co., Inc., New York, U. S. A., owners of copyright. No parts of this book can be republished without the written approval of the copyright owners.

തരായ തൊഴിലാളികൾ പ്രക്ഷുബ്ധരായിത്തീർന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല. ഖനിസൂപ്രണ്ടായ വിക്കീസ്സിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കാര്യസ്ഥനായ ടേറനുമാണു തൊഴിലാളികളുടെ വിദ്വേഷത്തിനു പാത്രമായതു്. കൃത്രങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ അതിസമർത്ഥന്മാരായ ഇവരെ ജോലിയിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിടണമെന്നു തൊഴിലാളികൾ ഒത്തുചേർന്നു് അധികൃതന്മാരുടെ പക്കൽ ശാഠ്യം പിടിച്ചു. കമ്പനിനിയമങ്ങൾ അക്ഷരം പ്രതി അനുവർത്തിക്കുക മാത്രമാണു അവർ ചെയ്യുന്നതെന്നും അവരുടെ പ്രവൃത്തി ഒരുവിധത്തിലും അപലപനീയമല്ലെന്നും വിധിച്ചുകൊണ്ടു പ്രസ്തുതോദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ദുർനയങ്ങളെ ന്യായീകരിക്കുന്നതിനുമാത്രമേ അധികൃതന്മാർക്കു സാധിച്ചുള്ളൂ. ഖനിവേലക്കാരെല്ലാവരും സന്നിഹിതരായിരുന്ന ഒരു പൊതുയോഗത്തിന്റെ സമക്ഷമാണു കമ്പനിയുടമസ്ഥന്മാർ ഇപ്രകാരം ഒരു വിധി പ്രസ്താവിച്ചതു്.

അത്യധികമായ വിദ്വേഷത്തിനു പാത്രീഭൂതന്മാരായ ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ കമ്പനിയിൽനിന്നും നിഷ്കാസനം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കുവാൻതന്നെ ഞങ്ങൾ ഐകകണ്ഠ്യേന തീരുമാനിച്ചു. സ്വാർത്ഥലോലുപന്മാരായ അവർ തൊഴിലാളികളിൽനിന്നും അന്യായമായി പലതും ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നും പാരിതോഷികങ്ങൾകൊണ്ടു തങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയിരുന്നവർക്കു പല ആനുകൂല്യങ്ങളും ചെയ്തിരുന്നുവെന്നുമുള്ള കുറെങ്ങൾ ഇവരുടെമേൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഈ ആരോപണങ്ങൾ യഥാർത്ഥസംഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി തെളിയിക്കുന്നതിനു് ആരും സന്നദ്ധരായില്ല. തൽസമയം സദസ്സിന്റെ ശ്രദ്ധയെ മറ്റാകർഷിക്കത്തക്കവണ്ണം ഞാൻ സധൈര്യം മുമ്പോട്ടു കടന്നുചെന്നുകൊണ്ടു പ്രസ്തുത കുറ്റാരോപണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധനായി. മി. വിക്കീസ്സിയുടെ വസതിയിലേയ്ക്കു് ഒരു തൊഴിലാളിയായ എന്റെ പിതാവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു പലപ്പോഴും മാംസംമുതലാ

യ പല സാധനങ്ങളും ഞാൻതന്നെ കൊണ്ടുപോയിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു നിവ്വിശങ്കം ഞാൻ പ്രസ്താവിച്ചു. എന്റെ പിതാവു് ഉടൻ പ്ലാറുഫോറത്തിലേയ്ക്കു വരുകയും ഞാൻ ചെയ്ത പ്രസ്താവത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യം സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. തൽഫലമായി തനിക്കു കൂടുതൽ കൂലി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ലജ്ജാഭരിതനായിട്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഏറുപറയുകയുണ്ടായി. ഈ സംഭവം സദസ്യരുടെ ഇടയിൽ എന്തെന്നില്ലാത്ത ആഹ്ലാദപ്രകടനങ്ങൾക്കും ഹർഷാരവങ്ങൾക്കും കാരണമായി. വിക്കീസ്സിയും ടേറനും ഉടൻതന്നെ നിഷ്കാസിതന്മാരായില്ലെങ്കിലും മറ്റു രണ്ടുപേർ അവരുടെ സ്ഥാനത്തു നിയമിക്കപ്പെട്ടാലുടൻ അവരെ പിരിച്ചുവിടുന്നതാണെന്നു് അധികൃതസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നു ഞങ്ങൾക്കു് ഉറപ്പു ലഭിച്ചു.

തങ്ങൾക്കു പറ്റിയ പരാജയത്തിൽ കുപിതന്മാരായ വിക്കീസ്സിയും ടേറനും എന്നോടു പകരംവീട്ടുന്നതിനു തക്കം നോക്കിയിരുന്നു. എങ്കിലും പണിമുടക്കു ഭയന്നു്, നേരിട്ടു വിദ്വേഷം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനു് അവർ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. ഒരിക്കൽ ഞാൻ രാത്രി ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അവർ എന്റെ പെരുമാറ്റം സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കുകയും ലഘുനിരീക്ഷണസമയം ഞാൻ ക്രമാതീതമായി ദീർഘിപ്പിച്ചുവെന്ന കുറ്റം എന്റെമേൽ ആരോപിക്കുകയും ചെയ്തു. വാസ്തവവിരുദ്ധമായ ഈ ആരോപണത്താൽ ഞാൻ രോഷാകുലനായിത്തീർന്നതും കൈയിലുണ്ടായിരുന്ന വിളക്കുകൊണ്ടു ഖനിമേൽനോട്ടക്കാരനെ ഒന്നു് അടിച്ചതും ഒന്നിച്ചു കഴിഞ്ഞു. "തേടിയവള്ളി കാലിൽത്തട്ടി" യതുപോലെ മറെറാരു ഖനിയിലേയ്ക്കു എന്നെ സ്ഥലം മാറുന്നതിനു കമ്പനിയുടെ ഉടമസ്ഥന്മാർക്കു് ഈ സംഭവം അവസരം നല്കി. ഏറെനാൾ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു കമ്പനിയിൽനിന്നും ഞാൻ പുറത്താക്കപ്പെട്ടുകയും തൊഴിലന്വേഷിച്ചു പട്ടണംതോറും നടന്നു നട്ടംതിരിയേണ്ടിവരുകയും ചെയ്തു. ചില ചില്ലറ ജോലികൾ മുറുക്കം ചിലയവസരങ്ങളിൽ

എനിക്ക ലഭിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും രണ്ടുകൊല്ലം മുഴവനും ഏതാണ്ട് അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞുള്ള ഒരു ജീവിതമാണു ഞാൻ നയിച്ചിരുന്നതു്. ഒടുവിൽ അമേരിക്കയിലേ ഐക്യനാടുകളിലേയ്ക്കു പോകുന്നതിനു ഞാൻ തീരുമാനിക്കുകയും അവിടെക്കൂടുതൽ സൗഭാഗ്യകരമായ ഒരു ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടെത്താമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഏതത് കാലഘട്ടത്തിൽ ഞാൻ ബോക്കണി മുതലായ പ്രസിദ്ധ സോഷ്യലിസ്റ്റ് നേതാക്കന്മാരുടെ പ്രസംഗങ്ങൾ ശ്രവിക്കുകയും അവരുടെ തത്ത്വങ്ങൾ ജീവിതാദർശങ്ങളായി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. തൽഫലമായി ഹംഗറിയിലേ 'സോഷ്യൽ ഡിമോക്രാററിക്കക്ഷി'യിൽ ഞാൻ ഒരു അംഗമായിച്ചേരുകയും പണിമുടക്കിന്റെ ജീവനാഡിയായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന സോഷ്യലിസ്റ്റ് സംഘത്തിന്റെ നേതൃത്വം വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം അമേരിക്കയിലെത്തുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ ഞാൻ ഒരു തികഞ്ഞ സോഷ്യലിസ്റ്റ് പ്രണയിയും തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ച പ്രക്ഷോഭണങ്ങളിൽ സോഷ്യലിസത്തിന്റെ ഒരു യഥാർത്ഥസന്ദേശവാഹകനുമായിത്തീർന്നിരുന്നു.

ഫൻറ്റെ-ൽ ഇരുപത്തിമൂന്നു വയസ്സു പ്രായമുള്ളപ്പോൾ ഞാൻ അമേരിക്കയിൽ 'ഡെയിസിടൌൺ' എന്ന സ്ഥലത്തു കപ്പൽമാർഗ്ഗം ചെന്നിറങ്ങി. 'വിറ്റ്സ്ബർഗ്ഗി'ലേ കൽക്കരിക്കമ്പനിവകയായ ക്രെസൻറ് ഖനിയിലാണ് ആദ്യമായി എനിക്കു പണി ലഭിച്ചതു്. താമസംവിനാ ഞാൻ അവിടത്തെ ഖനിവേലക്കാരുടെ പൊതുസ്സംഘടനയിൽ അംഗമായിച്ചേരുകയും "പ്രജാസമതപം" എന്ന സ്ലോവാക് സോഷ്യലിസ്റ്റ് പത്രത്തിന്റെ വരിക്കാരനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ആ പത്രത്തിൽ അനവധി ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് കക്ഷി രൂപവത്കരിക്കുന്നതിനു ഞാൻ അക്ഷീണയത്നം ചെയ്തു. മേൽപ്രസ്താവിച്ച തൊഴിലാളിസ്സംഘടനയുടെ

പ്രാദേശികകമ്മറ്റിയിലേയ്ക്ക് ഞാൻ ഉടൻ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. കമ്മറ്റിയിലേ സോഷ്യലിസ്റ്റ് അംഗങ്ങളായ ഞങ്ങൾ ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവത്തിച്ചതുമൂലം പ്രാദേശികസംഘം ഏറ്റവും സുസംഘടിതവും ക്രമവത്കൃതവും സുശക്തവുമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു ഞങ്ങൾക്കു സാധിച്ചു. തൊഴിലാളികളുടെ ബഹുമുഖമായ അവശതകൾക്കു പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്നതിനും അകാരണമായ പിരിച്ചുവിടൽ, ക്രൂരനിരക്കിലുള്ള അനീതി മുതലായവയിൽനിന്നും അവരെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ഞങ്ങൾക്കു സാധിച്ചു. ഏവംവിധം ഞങ്ങളുടെ പ്രാദേശികസംഘാംഗങ്ങളായ തൊഴിലാളികളുടെ സ്ഥിതി സുരക്ഷിതമായിരുന്നു എന്നു വേണം പറയുവാൻ. എന്നാൽ ഈദൃശപ്രവത്തനങ്ങൾ കമ്പനിയുടമസ്ഥന്മാർക്കു രുചിപ്രദമായിരുന്നില്ല. ഖനിമേൽനോട്ടക്കാരനായ 'കോളി'ന്റെ വിദ്വേഷത്തിനു ഞാൻ ഇരയായിത്തീർന്നു. പ്രതിബന്ധനിബിഡമായ സാഹചര്യങ്ങളിൽ അതിദുഷ്കരമായ വേലകളാണ് അദ്ദേഹം എനിക്കു നല്കിയിരുന്നതു്. എങ്കിലും പ്രകൃത്യാ ഉണ്ടായിരുന്ന സാമത്ഥ്യംമൂലം ഇതരന്മാരോടൊപ്പം ക്രൂരികിട്ടത്തക്കവണ്ണം പുരോഗമിക്കുന്നതിനു് എനിക്കു സാധിച്ചു. ഏവംവിധങ്ങളായ പല വിപൽഘട്ടങ്ങളും അക്കാലത്തു് എനിക്കു തരണം ചെയ്യേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്.

ഫൻ൦൭—ലേ അധ:പതനംനിമിത്തം തൊഴിലില്ലാത്തവനായിത്തീർന്നതിനാൽ യൂണിയൻ ടൌൺ എന്ന സ്ഥലത്തേയ്ക്കു ഞാൻ യാത്ര തിരിച്ചു. ആദ്യം 'കോക്ക്' പ്രദേശത്തുള്ള 'ഒലിവർ' ഖനികളിലും പിന്നീടു് 'ലീച്ചു് ബർഗ്ഗി'ലേ ഉരുക്കുകമ്പനിയിലും എനിക്കു ജോലി ലഭിച്ചു. ഏറെത്താമസിയാതെ കമ്പനിയിലേ യന്ത്രത്തിനിടയിൽപ്പെട്ടു് എന്റെ കാലൊടിയുകയും പിറ്റ്സ്ബർഗ്ഗ് ജനറൽ ആസ്പത്രിയിൽ ഒൻപതാഴ്ചയോളം ചികിത്സാർത്ഥം താമസിക്കേണ്ടിവരുകയും ചെയ്തു. തദവസരത്തിൽ അലക്ഷ്യയന്ത്രത്തിൽപ്പെട്ടു തലയ്ക്കു സാരമായ പരുക്കുകളേറ്റ ഒരു ജർമ്മൻവനിത ഈ ആസ്പത്രിയിലുണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ ജീവനെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു് ആവശ്യകമായിരുന്ന ശ

സ്ത്രക്രിയയ്ക്കു മറെറാരാളുടെ ശരീരത്തിൽനിന്നും കുറച്ചു തൊലി അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്നു. ജീവകാരുണ്യമനസ്കന്മാർ മുമ്പോട്ടു വരുന്നതിന് ആസ്പത്രിയധികൃതന്മാർ ഒരു അഭ്യർത്ഥന പുറപ്പെടുവിച്ചു. എന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നും ആവശ്യാനുസരണം തൊലിയുരിഞ്ഞെടുത്തുകൊള്ളുന്നതിനു ഞാൻ അനുവദിച്ചു. ഈ ത്യാഗകൃത്യത്തെ സ്തുതിച്ചു പത്രപംക്തികളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ലേഖനങ്ങൾമൂലം ഞാൻ ജനതാമദ്ധ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്നു. വൈദ്യികന്മാരുൾപ്പെട്ട ബഹുമാന്യരായ പലരും എന്നെ സന്ദർശിച്ചു. ആസ്പത്രിജീവിതം അവസാനിച്ചതോടെ കർമ്മോല്സുകതമായ എന്റെ പഴയജീവിതം ഞാൻ പുനരാരംഭിച്ചു. ലീച്ച് ബഗ്ഗ് കമ്പനിയിൽ ഒരു കാര്യസ്ഥനായി ഞാൻ നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഇക്കാലത്താണു പിറ്റ്സ് ബഗ്ഗിൽ പാചകവൃത്തി ചെയ്തിരുന്ന ഒരു ഹംഗേറിയൻവനിതയെ ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്തത്. സൗഭാഗ്യസംഭായകമായ ഒരു ജീവിതസ്ഥിതി പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ ഡെയിസി ടൌണിലേയ്ക്കു യാത്ര തിരിച്ചു. ക്രൈസൻറു ഖനിയിൽ വീണ്ടും എനിക്കു പണി ലഭിക്കുകയും ഇങ്ങനെ രണ്ടാംപ്രാവശ്യം ഡെയിസി ടൌണിൽ വാസമുറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഖനിവേലക്കാരുടെ പ്രാദേശികയൂണിയനിലേ കമ്മറിറിയിലേയ്ക്കു ഞാൻ താമസംവിനാ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റുകക്ഷി രൂപവത്കരിക്കുന്നതിനും അതിന്റെ കാര്യദർശിയാകുന്നതിനും എനിക്കു നിഷ്പ്രയാസം സാധിച്ചു. ഏതാളുപ്രവർത്തനങ്ങൾമൂലം ഖനിവേലക്കാരുടെ ഇടയിൽ പ്രശസ്തിയും സ്വാധീനശക്തിയും സമ്പാദിച്ചുവെങ്കിലും തൊഴിലുടമസ്ഥന്മാരുടെ പ്രതികൂലമനോഭാവത്തെ ഞാൻ എതിരിടേണ്ടിവന്നു. ദുർഘടങ്ങളായ സാഹചര്യങ്ങളിൽമാത്രമേ എനിക്കു പണി ലഭിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അധഃപതനം വീണ്ടും സമാഗതമായപ്പോൾ ഞാൻ കമ്പനിയിൽനിന്നു ബഹിഷ്കൃതനായി.

ഫൻഫന്ന–ൽ ക്ലീവ്ലണ്ടിലേ വൈറ്റ് മോട്ടോർ കമ്പനിയിൽ എനിക്കു പ്രവേശനം ലഭിച്ചു. റഷ്യൻഗവർമ്മെൻറി

നുവേണ്ടി സൈനികവണ്ടിനിർമ്മാണം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണു ഞാൻ അവിടെ പ്രവേശിക്കുവാനിടയായതു്. സോഷ്യലിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ സ്ലോവാക് ശാഖയിൽ ഞാൻ അംഗമായിച്ചേരുകയും വിളംബംവിനാ അതിന്റെ കാര്യദർശിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഫൻഫന്ന–ൽ സ്ലോവാക് തൊഴിലാളിസ്സംഘടനയുടെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയാകുന്നതുവരെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് സംഘടനയുടെ ഉത്തരവാദിത്വമേറിയ വേറേയും പല ജോലികളും ഞാൻ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഫൻഫൻ മേയ് ഫ്രാം തീയതി ക്ലീവ്‌ലണ്ടിൽ നടത്തിയ മേയ്ദിനപ്രകടനങ്ങളിൽ ഞാൻ സജീവമായ ഭാഗം വഹിച്ചു. ൧൯൦൦–നും ൧൦൦൦–നും മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു ജനക്കൂട്ടം പ്രസ്തുതപ്രകടനങ്ങളിൽ സംബന്ധിച്ചു. അന്നത്തെ പൊതുയോഗം പോലീസ്സിന്റെ പ്രതിരോധനംനിമിത്തം പൂർത്തിവരാതെ പിരിയേണ്ടിവന്നു. തൽസംബന്ധമായി ഉണ്ടായ ലഹളയിൽ ഒരാൾ കൊല്ലപ്പെട്ടു. എനിക്കു കിട്ടിയ ഒരടിയുടെ പരുക്കു ശിരസ്സിൽ ഇന്നും മായാതെ കിടപ്പുണ്ടു്. പ്രകടനനേതാക്കന്മാർ അറസ്റ്റു ചെയ്യപ്പെട്ടു. മേയ് മൂന്നാം തീയതി ഞാനും അറസ്റ്റു ചെയ്യപ്പെട്ടുവെങ്കിലും പോലീസ്സിന്റെ അന്വേഷണത്തിനുശേഷം സ്വതന്ത്രനായിത്തീരുകയാണുണ്ടായതു്. അക്കൊല്ലംതന്നെ സോഷ്യലിസ്റ്റുകക്ഷി നാമാവശേഷമായി. ചാൾസ് റൂതൻബെഗ്ഗിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുണ്ടായ കുറേ ഇടതുകക്ഷി സോഷ്യലിസ്റ്റുകാരോടുകൂടി, റഷ്യൻ വിപ്ലവമനോഭാവത്തോടുകൂടിയതും പിന്നീടു് ഐക്യസംസ്ഥാനത്തിലേ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകക്ഷിയായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടതുമായ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുതൊഴിലാളികക്ഷിയിൽ ചേരുകയാണു ഞാൻ അടുത്തതായി ചെയ്തതു്. റഷ്യയിൽ മൂന്നുകൊല്ലത്തെ വാസത്തിനായിപ്പോകുന്നതുവരെ ഞാൻ ഈ സംഘടനയുടെ സജീവാംഗംതന്നെയായിരുന്നു. ഫൻന്ന–ൽ ഞാൻ ക്ലീവ്‌ലണ്ടിലേ സിറ്റിസെൻട്രൽകമ്മറ്റിയിലേ ഒരംഗമായിത്തീർന്നു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കക്ഷിയുടെ രാഷ്ട്രീയസമ്മേളനത്തിലേയ്ക്കു പ്രതിനിധിയായി പല പ്രാവശ്യം ഞാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെ

ട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാലമെല്ലാം തൊഴിലാളിപ്രവർത്തനങ്ങളല്ലാതെ മറെറാന്നും എൻെറ ചിന്തയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിട്ടില്ല. കുടുംബജീവിതത്തിലോ വ്യക്തിഗതമായ പുരോഗതിയിലോ ഞാൻ ഒട്ടും തന്നെ ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നില്ല. എൻെറ ഭാര്യയും എന്നെപ്പോലെ പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തിയേയും പൊതുജനസേവനത്തേയും വിലമതിച്ചിരുന്നു. സന്താനരഹിതരായിരുന്ന ഞങ്ങൾ രാപകൽ തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ വിവിധവശങ്ങളെക്കുറിച്ചു വിചിന്തനം ചെയ്യുകയും ജീവിതത്തിൻെറ പരമാന്ത്യം എന്നോണം അതിൽമാത്രം വ്യാപൃതരായിരിക്കയും ചെയ്തു. ഈ സന്ദർഭത്തിലാണു റഷ്യൻവിപ്ലവത്തെപ്പററി കേൾക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്കിടയായതു്. സോവ്യററു സംഘടനയുടെ ക്രമാനുഗതമായ അഭിവൃദ്ധിയെക്കുറിച്ചും അവിടത്തെ തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിൻെറ സുഭിക്ഷത്തെക്കുറിച്ചും അത്യാഹ്ലാദത്തോടുകൂടി ഞങ്ങൾ പല വിവരങ്ങളും അറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ലോകത്തിൽ ഒരു രാജ്യമെങ്കിലും ഞങ്ങളുടെ ആദർശങ്ങളെ പ്രായോഗികമാക്കുന്നുണ്ടെന്നും അവിടെ എല്ലാവരും യഥാർത്ഥസ്വാതന്ത്ര്യമനുഭവിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അതു സൗഭാഗ്യത്തിൻെറയും സുഭിക്ഷത്തിൻെറയും വിളനിലമാണെന്നുമുള്ള വിചാരം ഞങ്ങളെ അത്യധികം ചരിതാർത്ഥരാക്കി. വിശേഷാത്തരമായ ആ ആനന്ദനികേതനത്തിൽ പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള ഭാഗധേയം ഞങ്ങൾക്കും സംസിദ്ധമാകാതിരിക്കയില്ലെന്നു ഞങ്ങൾ സുദൃഢം വിശ്വസിച്ചുപോന്നു.

II

'വാഗ്ദത്തരാജ്യ'ത്തിലേയ്ക്കുള്ള എന്റെ പ്രഥമയാത്ര.

ചിരകാമിതമായ 'തൊഴിലാളിസ്വർഗ്ഗം' സന്ദർശിക്കുന്നതിനും റഷ്യൻതൊഴിലാളികളും ഗ്രാമീണജനങ്ങളും സോഷ്യലിസത്തെ കെട്ടിപ്പടുത്തുകൊണ്ടു വരുന്നതെങ്ങനെയെന്നു കാണുന്നതിനുമുള്ള സമയം സമാഗതമായി. അമേരിക്കയിൽനിന്നും സോവ്യറ്റു യൂണിയൻസന്ദർശനാർത്ഥം റഷ്യയിലേക്ക് അയയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഒരു തൊഴിലാളിപ്രതിനിധിസംഘത്തിന്റെ അംഗമായി കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കക്ഷി എന്നെ തിരഞ്ഞെടുത്തപ്പോഴാണ് അതിനുള്ള അവസരം എനിക്കു ലഭ്ധമായത്. അക്കാലത്തു ഞാൻ ക്ലീവ്ലണ്ടിൽ ഇടതുകക്ഷിനേതൃത്വത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു സംഘത്തിന്റെ അംഗമായിരുന്നു. കൂടാതെ സ്ലോവാക് തൊഴിലാളിസമാജത്തിന്റെ ദേശീയസെക്രട്ടറിസ്ഥാനവും ഞാൻതന്നെയാണു വഹിച്ചിരുന്നതു്.

കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നിയന്ത്രണത്തിലായിരുന്ന സൂചിവ്യവസായസംഘടനയുടെ നേതാവായിരുന്ന പ്രതിനിധിസംഘത്തെ നയിച്ചിരുന്നതു്. യഹൂദവംശജനും ഒരു റഷ്യൻ പൗരനുമായിരുന്ന ഇയാളുടെ പേർ ലൂയിഹൈമാൻ എന്നായിരുന്നു. പ്രതിനിധിസംഘത്തിലേ നാല്പത്തിയെട്ടു് അംഗങ്ങളിൽ എട്ടുപേരേ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കക്ഷിയിൽപ്പെട്ടവരായിരുന്നുള്ളൂ. ഈ എട്ടുപേർ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിഭാഗമെന്നപേരിൽ ഒരു പ്രത്യേകസംഘമായിത്തീർന്നു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിഭാഗത്തിന്റെ കാര്യദർശിയായ 'കാറൊലൈൻഡ്റ്റ്' വാണു് ഒരു പൊതുനിർദ്ദേശകന്റെ സ്ഥാനം നിർവഹിച്ചിരുന്നതു്. പ്രതിനിധിസംഘത്തിന്റെ താത്പര്യങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു യാത്രാമദ്ധ്യേ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിഭാഗത്തി

ന്റെ അനവധി രഹസ്യയോഗങ്ങൾ കൂടുകയുണ്ടായി. പ്രതിനിധിസംഘത്തിലേ മറ്റംഗങ്ങളിൽ അനേകംപേർ ജൂവുളിത്തൊഴിലാളികളും കമ്മ്യൂണിസത്തോട് ആഭിമുഖ്യമുള്ളവരുമായിരുന്നു. അമേരിക്കൻസ്വദേശികൾ അക്കൂട്ടത്തിൽ വളരെ ചുരുക്കംപേർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂവെന്നതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

ഫൻഹൻ ഒക്ടോബർ ൧൭-ാം തീയതി 'അകച്ചിറാനിയ' എന്ന കപ്പലിൽ സതാംപ്ടണിലേയ്ക്കു ഞങ്ങൾ യാത്ര തിരിച്ചു. അനന്തരം ലണ്ടൻ, ഹൾ, ഹെൽസിംഗ്ഫോർസ് മുതലായ തുറമുഖങ്ങളിൽക്കൂടി നവംബർ ഒൻപതാംതീയതി ഫിന്നിഷ് റഷ്യൻ അതിർത്തിയിലുള്ള 'ബെലോ ഒസ്ട്രോവ്' എന്ന സ്ഥലത്തു ചെന്നുചേർന്നു. ഞങ്ങളെ ഉദ്ദേശിച്ചു സോവ്യറ്റുകാർ നേരത്തേതന്നെ അതിവിപുലമായ സജ്ജീകരണങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിമനോജ്ഞമായ വെള്ളത്തുണി വിരിച്ചു് അലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ള മേശപ്പുറത്തു വിലപിടിച്ച ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ സുലഭമായി ഒരുക്കി വച്ചിരുന്നു. മത്സ്യം, മാംസം, കേക്ക്, വീഞ്ഞു മുതലായവയും വിവിധതരത്തിലുള്ള ഫലമൂലാദികളും അക്കൂട്ടത്തിൽ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. വിദേശശക്തികളുടെ പ്രാതിനിധ്യം വഹിക്കുന്ന രാഷ്ട്രിയനേതാക്കന്മാരെപ്പോലെയാണു ഞങ്ങൾ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടതു്. അതിത്തിപ്രദേശങ്ങളിൽ ഒരു സംഘം രക്തവസ്ത്രധാരികൾ ഞങ്ങളെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. കാക്കിനിറത്തിലുള്ള അവരുടെ നെടിയങ്കിയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ചിഹ്നമായ ചുവപ്പുനക്ഷത്രത്തോടുകൂടിയ ക്രുത്തൊപ്പിയും കണ്ടപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ അഭിമാനത്തള്ളൽ ഇന്നും എന്റെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ ഉദിച്ചുയരുന്നുണ്ടു്. അന്നത്തെ അഹ്ലാദപ്രകടനങ്ങളുടെമദ്ധ്യേ അവരുടെ ചുറുചുറുക്കും അരിവാളും വായുവിൽ പൊന്തിപ്പറക്കുന്നതു വീക്ഷിച്ചപ്പോൾ എന്റെ ഹൃത്തടത്തിൽനിന്നും നിർഗ്ഗമിച്ച ആനന്ദം അവർണ്ണ്യം തന്നെയായിരുന്നു. എല്ലാരാജ്യങ്ങളിലുമുള്ള തൊഴിലുകളുടെ മാതൃരാജ്യം ഇതുതന്നെയെന്നു ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു.

തീവണ്ടിമാർഗ്ഗം ഞങ്ങൾ ലെനിൻഗ്രാഡിലെത്തി. ആ ഡംബരപൂർവ്വമായ ഒരു സ്വീകരണം അവിടെ ഞങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുകയുണ്ടായി. റഷ്യൻതൊഴിലാളികളുടെ നാമത്തിൽ ചില പ്രാസംഗികന്മാർ ഞങ്ങൾക്കു സ്വാഗതമാശംസിച്ചു. പ്രതിനിധിസംഘത്തിന്റെ പേരിൽ മി. ഹൈമൻ പ്രസ്തുതസ്വാഗതാശംസകർക്കു മറുപടി പറഞ്ഞു. അന്നത്തെ ഓരോ സംഭവവും എന്റെ മനസ്സിനെ ഇളക്കിമറിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരുന്നു. എന്റെകൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ഓരോരുത്തന്റേയും അനുഭവവും മേൽപ്പറഞ്ഞതിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമല്ലായിരുന്നുവെന്നുള്ളതും സ്മരണീയമാണ്.

'ഹോട്ടൽ യൂറൊപ്' (Hotel Europe) എന്ന സുപ്രസിദ്ധ ഹോട്ടലിലേയ്ക്കു അവർ ഞങ്ങളെ നയിച്ചു. പ്രസ്തുതഹോട്ടൽ തൊഴിലാളികൾക്കുവേണ്ടി മാത്രമുള്ളതാണെന്നാണ് അവർ ഞങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചതു്. ഓരോരുത്തന്റേയും അഭിലാഷമനുസരിച്ചു ആവശ്യമുള്ളതെല്ലാം യാതൊരു വിലോപവുംകൂടാതെ ഞങ്ങൾക്ക് അവിടെ ലഭിച്ചിരുന്നു. കെങ്കേമമായ ഭക്ഷണം, മനോഹരങ്ങളായ പാട്ടുകൾ, സിഗററു്, ചുരുട്ട്, വസ്ത്രശുചീകരണത്തിനുള്ള സജ്ജീകരണങ്ങൾ, ക്ഷൗരസാമഗ്രികൾ മുതലായി ആഡംബരപൂർവ്വമായ ജീവിതത്തിനാവശ്യകമായ വസ്തുക്കളിൽ ഏററവും നവീനവും പരിഷ്കൃതവും സുഖസംദായകവുമായുള്ളവയാണു ഞങ്ങൾക്കു കിട്ടിയിരുന്നതു്. ഓരോരുത്തനും ലെനിൻഗ്രാഡ് മുഴുവൻ ചുററിസ്സഞ്ചരിക്കുന്നതിനു് ഒന്നാംതരത്തിലുള്ള ഓരോ മോട്ടോർകാറും തയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങളിൽ ഒരാൾക്ക് അവിചാരിതമായി ഒരു തുകൽപ്പെട്ടിയുടെ ആവശ്യം നേരിടുകയുണ്ടായി. യാതൊരു പ്രതിബന്ധവുംകൂടാതെ അയാൾക്ക് അതു നല്ലപ്പെട്ടു. സായാഹ്നഭക്ഷണത്തിനുശേഷം ഞങ്ങൾ നാടകശാലയിലേയ്ക്കു നയിക്കപ്പെട്ടു. വിപ്ലവകരമായ ആ നാടകംകണ്ടു സംതൃപ്തരായപ്പോൾ മംഗളാശംസാപ്രസംഗങ്ങളാണു ഞങ്ങളുടെ ശ്രവണപുടങ്ങളിൽപ്പതിഞ്ഞതു്. ഇതിനിടയ്ക്കു നടന്ന ലഘുഭക്ഷണം വിവേസമുല്ല

മായ ഒന്നുതന്നെയായിരുന്നു. താമസംവിനാ ഞങ്ങൾ ഹോട്ട ലിലേയ്ക്കു തിരികെപ്പോരുകയും ചെയ്തു.

നവംബർ ഒന്നാം തീയതിയോടുകൂടി ഇംഗ്ലണ്ട്, ഫ്റാൻ സ്, ജർമ്മനി തെക്കേ അമേരിക്ക, ചൈനാ, ജപ്പാൻ, എന്നല്ല, ലോകത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും തൊഴിലാളിപ്ര തിനിധിസംഘങ്ങൾ റഷ്യയിലെത്തി. നവംബർ ഏഴാംതീയതി നടക്കുവാനിരിക്കുന്ന ലോകപ്രസിദ്ധമായ റഷ്യൻവിപ്ലവത്തി ന്റെ പന്ത്രണ്ടാമത്തെ വാർഷികാഘോഷത്തിൽ സംബന്ധി ക്കുന്നതിനായിരുന്നു അവർ ആഗതരായതു്.

നവംബർ രണ്ടാംതീയതി ഞങ്ങൾ സാർചക്രവർത്തി മാരുടെ മനോമോഹനമായ ഹേമന്തകാലവസതിയിലേയ്ക്കു ന യിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടുന്ന ചേതോഹരങ്ങളും അമൂല്യങ്ങളുമായ രാജകീയാഭരണങ്ങളും കൊട്ടാരസ്സാമഗ്രിക ളും കണ്ണുംകരളും കുളിർക്കെ കണ്ടു ഞങ്ങൾ സന്തുഷ്ടരായി. അ വയെല്ലാം ഇന്നും ലോകത്തിലേ പ്രഥമതൊഴിലാളിഭരണകൂട ത്തിന്റെ അധീനതയിലാണു്. പ്രസംഗങ്ങൾ ഇത്തവണ എ ണ്ണത്തിലും മൈർഘ്യത്തിലും മറ്റുസന്ദർഭങ്ങളെ അതിശയി ക്കുന്നവയായിരുന്നു. അവ വിവിധഭാഷകളിലേയ്ക്കു വിവർത്ത നംചെയ്തു ശ്രോതാക്കളെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകം ചി ലർ നിയുക്തരായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഏതൽസമയങ്ങളിലെല്ലാം 'സർവ്വദേശീയരക്തവർണ്ണവ്യവസായസംഘടന'യിലേ അമേരി ക്കൻ പ്രതിനിധിയായ ജോൺ ബാല്ലാം (John Ballam) ആയി രുന്നു ഞങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിച്ചിരുന്നതു്. പിന്നീടു ട്രെ യിഡ് യൂണിയനിലേ രണ്ടു ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ മോ സ്കോയിൽനിന്നു വന്നുചേർന്നപ്പോൾ പ്രതിനിധിസംഘങ്ങള ടെയെല്ലാം മേലനേഷണം അവർ സ്വയം ഏറ്റെടുത്തു. സ്റ്റഡ്സ്കി എന്നും അക്കലോവു് എന്നുമായിരുന്നു അവരുടെ പേ രുകൾ.

നവംബർ മൂന്നാംതീയതി തിരക്കും ബഹളവും സർവ്വ വ്യാപിച്ചു. അന്നു ഞങ്ങൾ 'റെഡ്പുട്ടിലോവ്' എന്ന രക്ത

വർണ്ണവ്യവസായശാല സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. ഒരു തൊഴിലാളിയോഗം എന്നെ ഞങ്ങളെ പറഞ്ഞു ധരിപ്പിച്ച ഏതോ ഒരു സമ്മേളനത്തിൽ ഞങ്ങളും സംബന്ധിച്ചു. തൊഴിലാളിക്ക മാസത്തിൽ ശരാശരി ഗ്രാം റൂബിൾ ജീവനക്കൂലി കിട്ടുമെന്നാണ് അവർ ഞങ്ങളെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചതു്. ഇതിനുംപുറമേ തൊഴിലാളിക്ക വേറെയും പല ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭിച്ചിരുന്നുവത്രേ. ഒരു മാസത്തേ വിശ്രമാവധി, തൊഴിലില്ലായ്മയുടെ ഭീതിയകറ്റൽ, അൻപതു വയസ്സുമുതൽ അടിത്തുൺ, അഭിനയശാലകളിൽ പണംകൂടാതെ പ്രവേശിക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം ഇത്യാദി തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള പ്രത്യേകാനുകൂല്യങ്ങളിൽപ്പെട്ടവയാണ്. മാതാക്കൾ പ്രസവാവസരത്തിൽ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അധീനതയിലാണത്രേ സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. അവിടത്തേ ശിശുസംരക്ഷണാലയങ്ങളാണ ഞങ്ങൾക്ക് ഏറ്റം അഭികാമ്യമായിത്തോന്നിയതു്. പ്രസൂതസ്ഥാപനങ്ങളിലേ ശിശുസംരക്ഷണം പ്രത്യക്ഷത്തിൽ അത്ഭുതാവഹംതന്നെയായിരുന്നു. ചിലമാതാക്കൾ സന്ധ്യാസമയമാകുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ ശിശുക്കളെ സ്വഗൃഹങ്ങളിലേക്ക കൊണ്ടുപോകുമെന്നും മറ്റു ശിശുക്കൾ രാത്രിയും അവിടെ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുവെന്നും അവർ ഞങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചു.

ക്രൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ദ്വിഭാഷി ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞതു്, ഓരോ തൊഴിലാളിയും അവനവന്റെ മേൽനോട്ടക്കാരനാണെന്നും മാനേജർ എന്നൊരാളുടെ ആവശ്യം റഷ്യൻതൊഴിലാളികൾക്കില്ലെന്നുമാണ്. യാതൊരുത്തന്റേയും പ്രേരണകൂടാതെ സ്വതന്ത്രരായും കൃത്യബോധത്തോടുകൂടിയുമാണത്രേ അവർ വേലചെയ്തിരുന്നതു്. വ്യവസായശാലയിൽ നിർമ്മിതമായ യന്ത്രങ്ങളും അവയുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ ഉദ്യുക്തരായിരുന്നവരുടെ പ്രവർത്തനഗതിയും ഞങ്ങൾ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണം ചെയ്തു. അവിടെ കാണുവാൻ സാധിച്ച നിരവധി ന്യൂനതകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതിനു ഞങ്ങൾ ഒട്ടും വൈമുഖ്യം കാണിച്ചില്ല. റഷ്യൻതൊഴിലാളികൾ വ്യാവസായികസംരംഭങ്ങളിൽ അധ:

സ്ഥിതരാണെന്നും കാലക്രമംകൊണ്ടു സ്വനതകളെല്ലാം പരിഹരിക്കപ്പെട്ടുമെന്നുമാണ് അവർ ഞങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചതു്. പ്രസ്തുതസ്വനതകളൊന്നും, ഞങ്ങളുടെ ഏടയാന്തർഭാഗത്തു സ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്ന മതിപ്പിനും സംതൃപ്തിക്കും കുറവുവരുത്തുന്നതിനു പര്യാപ്തമായില്ല.

തൊഴിലാളികൾക്കു വൈദ്യവിഷയത്തിൽ ശിക്ഷണം നല്കുന്നതിനു് ഒരു പ്രത്യേകസ്ഥാപനമുണ്ടായിരുന്നു. ആരോഗ്യസംബന്ധമായി പ്രത്യേക പരിശീലനവും അവർക്കു നൽകിയിരുന്നു ജനനനിയന്ത്രണപ്രബോധകമായ വിജ്ഞാപനങ്ങൾ വ്യവസായശാലയുടെ പുറംമതിലുകളിൽ ഞങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കത്തക്കവണ്ണം പതിച്ചിരുന്നു.

തൊഴിലാളികളുടെ ഭവനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണങ്ങളും ശ്രദ്ധാർഹങ്ങളായിരുന്നു. ഓരോ തൊഴിലാളിക്കും അയാളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ എണ്ണമനുസരിച്ചു വലുതോ ചെറുതോ ആയ വസതികൾ ലഭിച്ചിരുന്നുവെന്നും, രണ്ടുപേർക്കു ഒരു മുറിവീതം ലഭിക്കത്തക്കവണ്ണം കെട്ടിടങ്ങൾ സജ്ജീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗോപദേഷ്ടാവിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കുവാനിടയായി. അനന്തരം "തൊഴിലാളിഭവനങ്ങൾ" എന്നു പറയപ്പെട്ടിരുന്ന കെട്ടിടങ്ങളിലേയ്ക്കു ഞങ്ങൾ ആനയിക്കപ്പെട്ടു. അവയെല്ലാം അതിമനോജ്ഞങ്ങളും മാലിന്യസ്പർശമേറിട്ടില്ലാത്തവയുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഞങ്ങൾ വഞ്ചിതരാകയാണു ചെയ്തതെന്നു അപ്പോഴൊന്നും ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. വ്യവസായശാലയിലേ ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ബംഗ്ലാവുകളാണ് അവയെന്നും തൊഴിലാളികൾക്ക് അവയിൽ പ്രവേശനംപോലുമില്ലെന്നും പിന്നീടു ഗ്രഹിക്കുവാനിടയായ ഞാൻ ഈ പകിട്ടുകളെല്ലാം അന്ന് അന്ധനെപ്പോലെ വിശ്വസിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്.

പിറേറദ്ദിവസം ചരിത്രപ്രധാനവും വിപ്ലവകാലത്തെ പ്രക്ഷുബ്ധജനകമായ പല സംഭവങ്ങളാൽ ശാശ്വതസ്മരണാർഹവുമായ സ്ഥലങ്ങളാണു ഞങ്ങളുടെ സന്ദർശനത്തിനു

വിഷയമായതു്. രക്തവർണ്ണനാവികന്മാർ 'നേവാ'നദിക്കു സമീപം സന്ധൈര്യം പോരാടിയ സ്ഥലം ഞങ്ങൾ കാണുകയുണ്ടായി. സാർചക്രവർത്തിമാരുടെ ബന്ധനസ്ഥലങ്ങളും ലെനിന്റെ കാരാഗൃഹമായിത്തീർന്ന നിലവറയുമാണു് അനന്തരം ഞങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചതു്. ഇവയെല്ലാം കണ്ടു സന്തോഷഭരിതരായി ഞങ്ങൾ മോസ്കോയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

നവംബർ അഞ്ചാംതീയതി പ്രതിനിധിസംഘം മോസ്കോയിലെത്തിയപ്പോൾ അത്യാഡംബരപൂർവ്വം അവർ ഞങ്ങൾക്കു സ്വാഗതമാശംസിച്ചു. റഷ്യൻപ്രതിനിധികളും ഞങ്ങളുടെ പ്രതിനിധിസംഘത്തിലേ ചിലരും ഇത്തവണയും പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തി. ഞങ്ങൾ ഹോട്ടലിലെത്തിയപ്പോൾ പ്രസ്തുത സ്ഥലം മറ്റു പ്രതിനിധിസംഘങ്ങളാൽ നിറയപ്പെട്ടതായിട്ടാണു കണ്ടതു്. ക്ഷേണശാല ഏറ്റവും സുഖപ്രദവും ഉയർന്നരീതിയിലുള്ളതുമായ ഭോജ്യപേയങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. നാനാതരത്തിലുള്ള മത്സ്യമാംസങ്ങളും സൂപ്പും രണ്ടുതരം അപ്പങ്ങളും വീഞ്ഞു, ബീയർ മുതലായ പാനീയങ്ങളും ധാരാളം അവിടെ സംഭരിച്ചിരുന്നു. ആവശ്യപ്പെട്ടവർക്കു വിസ്കിയും യഥേഷ്ടം കൊടുത്തിരുന്നു. ഭോജനമദ്ധ്യേനടന്ന സംഗീതമേളങ്ങൾ ഞങ്ങളെ ആനന്ദസിന്ധുവിൽ ആറാടിച്ചു എന്നുമാത്രം ചുരുക്കത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. ഏതാണ്ടുമായ ഒരവസരം ഞങ്ങളുടെ ജീവിതകാലത്തിലൊരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുവേണം പറയുവാൻ.

സായാഹ്നമായപ്പോൾ ഞങ്ങൾ ബാൾഷോയി നടനശാലയിലേയ്ക്കു് ഒരു വിനോദയാത്ര നടത്തുകയും അവിടത്തെ വാദ്യമേളങ്ങളിൽ സംബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിൽത്തന്നെ പ്രത്യേകം സജ്ജമാക്കിയിരുന്ന സ്ഥലത്തു് അവർ ഞങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചിരുത്തി. പ്രസംഗങ്ങളും മുറയ്ക്കുനടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ആനന്ദപാരാവാരത്തിലാറാടിക്കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശ്രോതാക്കളുടെ ഹർഷാരവങ്ങളും ഛത്സ്കാരഘോഷങ്ങളും ഊഹിക്കുകയാണുത്തമം.

അടുത്തദിവസം 'ആമോ' വ്യവസായശാലയിലേക്കാണു ഞങ്ങൾ നയിക്കപ്പെട്ടതു്. വാഹനനിർമ്മാണമാണു് അവിടത്തെ പ്രധാന വ്യവസായം. സ്റ്റാലിന്റെ ഭരണാധിപത്യത്തിൽ റഷ്യൻജനതയ്ക്കു സംലബ്ധമായിരിക്കുന്ന മഹാഭാഗ്യത്തെ പ്രത്യോതിപ്പിക്കുന്നതിനു് അവർ നടത്തിയ പ്രകടനങ്ങൾ ഏതാണ്ടു ലനിൻഗ്രാഡിലേതുപോലെതന്നെയായിരുന്നു. സായാഹ്നസമയത്തു ഞങ്ങൾ വീണ്ടും ബാൾഷോയി നടനശാലയിലേയ്ക്കു പോകുകയും ഞങ്ങൾക്കായി തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിരുന്ന സ്ഥാനങ്ങളിൽ ആസനസ്ഥരായി അവിടെ നടന്ന പ്രദർശനങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാകുകയും ചെയ്തു. ഇത്തവണ പ്രസംഗങ്ങൾ അർദ്ധരാത്രി കഴിഞ്ഞിട്ടും അവസാനിച്ചില്ല.

ചിരപ്രതീക്ഷിതമായ ആ ദിനം—നവംബർ ഏഴാം തീയതി—സമാഗതമായി. ഞങ്ങളുടെ ജീവിതകാലത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനവും സുമനോഹരവുമായ കാഴ്ചയാണ് അന്നു ഞങ്ങൾ ദർശിച്ചതു്. അനേകനിരകളിലായി അണിനിരന്ന രക്തവർണ്ണസൈന്യം, നിരവധി ടാങ്കുകൾ, ഭീകരങ്ങളായ തോക്കുകൾ, വിമാനങ്ങൾ മുതലായവ മോസ്കോയിലേ വമ്പിച്ച തൊഴിലാളിജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ മുമ്പിലായി ഞങ്ങളുടെ നേത്രങ്ങൾക്കു ലക്ഷീഭവിച്ചു. സ്റ്റാലിൻ, വോറോഷിലോഫ് (Voroshiloff) മുതലായ നേതാക്കന്മാരുടെ ആഗമനം ഞങ്ങൾക്ക് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു പ്രചോദനം നല്കി. അന്നു നടന്ന വർണ്ണനാതീതങ്ങളായ വിവിധ പ്രദർശനങ്ങളിൽ സന്നിഹിതരാകുന്നതിനു പ്രതിനിധിസംഘങ്ങളെല്ലാം നിരവധി വിഭാഗങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെടേണ്ടിവന്നുവെന്നു പറയുമ്പോൾ ജനപ്രളയം ഏതാണ്ടു് ഊഹ്യമാണല്ലോ.

മോസ്കോയിൽനിന്നു ഞങ്ങൾ മടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പു പൂർവബാൾഷേവിക്കുകാരുടെ ക്ലബ് സന്ദർശിക്കുകയും സാർചക്രവർത്തിമാരുടെ ബന്ധനാലയങ്ങളിൽ ദീർഘകാലം കഴിച്ചുകൂട്ടിയ പ്രസിദ്ധ വിപ്ലവകാരികളായ മൊലോട്ടോവ് മുതലായവരുമായി അഭിമുഖസംഭാഷണം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഭക്ഷണ

പാനീയങ്ങൾ പതിവുപോലെ ഇവിടേയും അതിവിശിഷ്ടവും സുലഭവുമായിരുന്നു. ഈ സ്ഥലത്തുവച്ചു പ്രതിനിധിസംഘം വിഭജിക്കപ്പെടുകയും ചിലർ 'നീപോസ്ട്രോയി' (Dniepostroi), 'ഡോൺ' എന്നീസ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കും ഇതരർ 'വോൾഗാ' (Volga) യിലേയ്ക്കും യാത്രതിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഖനിവേലക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉത്തരകോക്കസ്സിലേയ്ക്കും ഡോൺ ബാസിൻ എന്നസ്ഥലത്തുള്ള ഖനിപ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്കുമാണ് അനന്തരമുണ്ടായ എന്റെ യാത്ര. ഒരു പ്രത്യേക തീവണ്ടി ഞങ്ങൾക്കായി സജ്ജീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഓരോരുത്തനും ആവശ്യമുള്ള ക്ഷേണം ഈ വണ്ടിയിൽ യഥേഷ്ടം നല്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഉക്രെയിനി (Ukraine) ലുള്ള നിരവധി ഖനികൾ ഞങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു. അമേരിക്കൻ എൻജിനിയർമാരാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും അമേരിക്കൻ ഖനി എന്നു പറയപ്പെടുന്നതുമായ ഒന്നാണ് അവയിൽ ഏറ്റവും മികച്ചതു്.

ജീവനക്കൂലി ഓരോ തൊഴിലാളിക്കും മാസത്തോറും ഏഴരറൂബിൾനാണ്യങ്ങളാണത്രേ. ദിനംപ്രതി ആറുമണിക്കൂർ ഖനിക്കുള്ളിലും ഏഴുമണിക്കൂർ ഖനിക്കുപുറത്തുമാണ് അവർ പണിചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നതു്. റഷ്യൻതൊഴിലാളികൾക്കു പൊതുവേയുള്ള ഈ സൗഭാഗ്യാവസ്ഥയ്ക്കുപുറമെ വേറേയും പല ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭിച്ചിരുന്നു. ആഘോഷപൂർവ്വകമായ സദ്കരണങ്ങളും വിഭവസമൃദ്ധവും വിലപിടിച്ചതുമായ ഭക്ഷ്യപാനീയങ്ങളും ഇവിടേയും ഞങ്ങളെ അപഹൃതചിത്തരാക്കിത്തീർത്തു. ഏതാട്ടശമായ ജീവിതചര്യ അവർക്കു പ്രതിദിനമുള്ളതാണ് എന്നു ധരിച്ചു ഞങ്ങൾ റഷ്യൻതൊഴിലാളികളുടെ സുഭഗമായ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി അസൂയാലുക്കളാകുകതന്നെ ചെയ്തു.

ആദരണീയമല്ലെന്നു തോന്നാവുന്ന ചില നടപടിക്രമങ്ങൾ ന്യായീകരിക്കത്തക്ക വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ നല്കുന്നതിനു ഞങ്ങളെ അനുഗമിച്ചിരുന്നവർ സർവ്വദാ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. കരിവണ്ടിയുന്തുക മുതലായ ഭാരിച്ച ജോലികളിൽ സ്ത്രീകളെ

നിയമിച്ചിട്ടുള്ളതിന്റെ അനാശാസ്യതയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചപ്പോൾ സോവ്യറ്റു യൂണിയനിൽ സ്ത്രീകൾക്കു പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം ക്ലേശകിടുന്നുണ്ടെന്നാണു് അവർ ഞങ്ങൾക്കു മറുപടിനല്കിയതു്. വിലപിടിച്ച പല യന്ത്രസാമഗ്രികളും തുരുമ്പുപിടിച്ചു നഷ്ടശിഷ്ടങ്ങളായിക്കാണപ്പെട്ടതിൽനിന്നും റഷ്യൻ തൊഴിലാളികൾക്കു വ്യാവസായികവിഷയങ്ങളിലുള്ള പ്രാവീണ്യക്കുറവു ഗ്രഹിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു നിഷ്പ്രയാസം സാധിച്ചു. ഖനികളിൽ പലതും വിപ്ലവനേതാക്കന്മാരുടെ സംജ്ഞകളാൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവാർഹമാണു്.

അമേരിക്കൻഖനി വേണ്ടുവോളം വായുസഞ്ചാരമുള്ളതും യഥേഷ്ടം വിഹരിക്കത്തക്കവണ്ണം സ്ഥലസൗകര്യങ്ങളോടുകൂടിയതുമായിരുന്നു. ഖനിവേലക്കാർക്കു ജോലിസമയത്തു ധരിക്കുവാനുള്ള വസ്ത്രങ്ങളും വിളക്കും തൊപ്പിയും ചെരിപ്പും മറ്റുപകരണങ്ങളും നിഷ്പ്രയാസം ലഭിച്ചിരുന്നുവത്രേ. അമേരിക്കയിൽ ഇവയെല്ലാം വിലകൊടുക്കുന്നതിനു ഞങ്ങൾ നിർബന്ധിതരായിരുന്നു. ഖനിവേലക്കാരുമായി, അഥവാ, ഖനിവേലക്കാരെന്നു നാട്യേന അവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്നവരുമായി ഞങ്ങൾ സംഭാഷിക്കുകയും അവരുടെ സ്ഥിതിഗതികളിൽ സംതൃപ്തരായി മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

അടുത്തതായി ഞങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചതു് 'ക്രാമത്തോസ്ക്' എന്ന ഉരുക്കു വ്യവസായശാലയായിരുന്നു. പ്രസ്തുത വ്യവസായശാല ഒരു യന്ത്രനിർമ്മാണകേന്ദ്രംകൂടിയായിരുന്നു. ഉപയോഗശൂന്യങ്ങളായി പുറംതള്ളപ്പെട്ടിരുന്ന പല യന്ത്രികോപകരണങ്ങളും ഇവിടേയും ഞങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടികൾക്കു വിഷയീഭവിക്കുകയുണ്ടായി. എങ്കിലും നവീനമായി പണികഴിപ്പിച്ചിരുന്ന തൊഴിലാളിസദനങ്ങളും വ്യവസായശാലയോടനുബന്ധിച്ചുള്ള വിശാലമായ തൊഴിലാളിശാലയും അതിലേ വിവിധ സൗകര്യങ്ങളും ഞങ്ങളെ ഹഠാദാകർഷിച്ചു. ധാരാഗൃഹങ്ങൾ (Shower baths), അഴുക്കുവസ്ത്രങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക മുറികൾ ഇവയെല്ലാം തൊഴിലാളിഹൃദയങ്ങളെ

കവർന്നെടുക്കുന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല. ഞങ്ങളുടെ ബഹുമാനാർത്ഥം നടത്തപ്പെട്ട പൊതുയോഗത്തിൽ പ്രതിനിധിസംഘത്തിന്റെ പേരിൽ ഞാൻ പ്രസംഗിക്കുകയും ഞങ്ങളുടെ സന്ദർശനത്തിന്റെ സ്മാരകമായി അവർ സമ്മാനിച്ച ഒരു ചുറ്റിക സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് ആവശ്യകമെന്നു കാണുന്നപക്ഷം സോവ്യറ്റുയൂണിയനുവേണ്ടി സമരം നടത്തുന്നതിനും ഞങ്ങൾ സന്നദ്ധരാണെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയുംചെയ്തു.

താമസംവിനാ ഞങ്ങൾ മോസ്കോയിലേക്കു യാത്രതിരിച്ചു. ചുരുക്കം ചില കാര്യങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾക്കു തൃപ്തിതോന്നിയില്ലെങ്കിലും പൊതുവേ പറയുന്നപക്ഷം റഷ്യ ഞങ്ങളുടെ സീമാതീതമായ മതിപ്പിനും ബഹുമാനത്തിനും പാത്രമായിത്തീർന്നു. തീവണ്ടിപ്പാതയുടെ സമീപത്തായി ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മധുരക്കിഴങ്ങുകൾ ചളിയിൽ കിടന്നു ചീഞ്ഞു നഷ്ടീഭവിക്കുന്നതു ഞങ്ങൾ കാണുകയുണ്ടായി. ഒരു മഹാനഷ്ടമെന്നോണം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട പ്രസ്തുത സംഭവത്തെക്കുറിച്ചു് അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങളുടെ അഭാവം നിമിത്തം കയറുമതിക്കു നേരിട്ട വിഘ്നമാണ് ഈ സ്ഥിതിയ്ക്കു കാരണമെന്നു ഞങ്ങളെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ യാത്രയുടെ മകുടമെന്നോണം അവസാനമായി മോസ്കോയിൽ ട്രെയിഡ് യൂണിയന്റെ സെൻട്രൽ കമ്മറിഹാളിൽ തുടരെത്തുടരെ അനവധി പൊതുയോഗങ്ങൾ നടന്നു. സർവ്വരാജ്യരക്തവണ്ണ്വ്യവസായസംഘത്തിന്റെ പ്രസിഡന്റായ ലൊസോവിസ്കി (Lozovisky), അക്കുലോവ് (Akulov), ക്രൂപ്സക്കയാ, ലെനിന്റെ വിധവ മുതലായ നേതാക്കൾ ഞങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ശക്തിമത്തായ പ്രചരണവേല നടത്തി. ഈദൃശയോഗങ്ങളിലൊന്നിൽ പ്രതിനിധിസംഘത്തിലേ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിഭാഗത്തിൽപ്പെടാത്ത ഫൈമാൻ അമേരിക്കയിലേ ട്രെയിഡ് യൂണിയനിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കക്ഷി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന നയത്തിന്റെ വൈകല്യത്തെ വിശദമാക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിഭാഗത്തിന്റെ കാര്യദർശിയായ കാറൊലൈൻഡ്യ (Caroline

Drew) അദ്ദേഹത്തെ സധൈര്യം എതിർക്കുകയും ഞങ്ങളുടെ എല്ലാവരുടേയും ശക്തിമത്തായ പിൻതുണയോടുകൂടി പരാജിതനാക്കുകയും ചെയ്തു.

ഞങ്ങൾ ഇതുവരെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കക്ഷിയിൽ ചേർന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഇനി ഒട്ടും താമസം വരുത്തിക്കൂടെന്നും ഞങ്ങളുടെ സ്വദേശങ്ങളിൽ വിപ്ലവകരമായ താൽപര്യങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് അതീവ ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരിക്കേണ്ടതാണെന്നും അവർ ഞങ്ങളെ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുകയും നിർബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. അതേസമയംതന്നെ ഞങ്ങൾക്കു ഭൂരിഭാഗമായ നിരവധി ന്യൂനതകൾ ഞങ്ങൾ അവരുടെ ശ്രദ്ധയിൽ വിഷയീഭവിപ്പിക്കുകയും അവയെല്ലാം വേണ്ടവിധത്തിൽ പരിഹരിക്കുന്നതാണെന്ന് അവർ വാഗ്ദാനംചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

നവംബർ ൨൨-ാം തീയതി പ്രതിനിധിസംഘത്തിന്റെകൂടെ ഞാൻ ലെനിൻഗ്രാഡിലേയ്ക്കു മടങ്ങുകയും ൨൭-ാം തീയതി റൈക്കോവ് (Rykov) എന്ന സോവ്യറ്റുകപ്പലിൽ അമേരിക്കയിലേക്കു യാത്രതിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഞങ്ങളുടെ അന്നത്തെ യാത്രയെപ്പറ്റിപ്രമാണിച്ചു നടന്ന പ്രസംഗങ്ങൾ ഇന്നും എന്റെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ പ്രതിധ്വനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഔദ്യോഗിക റിപ്പോർട്ടുകളും ലഘുപത്രികകളും അവർ വിതരണംചെയ്തിരുന്നതു് എനിക്കു ധാരാളം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. തൊഴിലാളിഭരണത്തിന്റെ ആസ്ഥാനമാകുവാൻ ഭാഗധേയമുണ്ടായ പ്രധമഭൂവിഭാഗത്തിലേയ്ക്കുള്ള ഞങ്ങളുടെ പര്യടനത്തിൽ ഞങ്ങൾക്ക് അനുഭവപ്പെട്ട സംഗതികൾ വണ്ണ്നാതീതങ്ങളും എന്നും സ്മരണാർഹങ്ങളുമായിരുന്നു. എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു ആത്മാഭിമാനത്താൽ പ്രചോദിതരായിട്ടാണു ഞങ്ങൾ അവിടെനിന്നും മടങ്ങിയതു്.

യാത്രാമദ്ധ്യേ കപ്പലിൽ ഞങ്ങൾക്ക് അനുഭവവേദ്യമായ ഒരു സംഭവം അതിശ്രദ്ധേയമായ ഒന്നാകയാൽ ഇവിടെ വിവരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇരുന്നൂറിയൻപതു കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പു വോൾഗാപ്രദേശങ്ങളുടെ മദ്ധ്യഭാഗത്തു കുടിയേറിപ്പാർത്ത

ജർമ്മൻകാരായ മുന്നൂറു കുടുംബക്കാർ ഞങ്ങളുടെ കപ്പലിൽ യാത്രചെയ്തിരുന്നു. അവർ എന്നേയ്ക്കുമായി സോവ്യറ്റുറഷ്യയോടു യാത്രപറഞ്ഞുകൊണ്ടു കാനഡായിലേക്കു പുറപ്പെടുകയായിരുന്നു. അവർ മെലിഞ്ഞും ക്ഷീണരായും അവരുടെ കുട്ടികൾ പട്ടിണികൊണ്ടു് അർദ്ധപ്രാണരായും കാണപ്പെട്ടു. കീയേൽ (Kiel) വരെയുള്ള യാത്ര മുഴുവനും ഞങ്ങൾ അവരുമായി സംഭാഷണത്തിലേർപ്പെട്ടിരുന്നു. റഷ്യയിലുണ്ടായ ഞങ്ങളുടെ സ്മരണീയങ്ങളായ അനുഭവങ്ങളും അവിടെ ഞങ്ങൾക്കു ലഭ്യമായ നിസ്തുല മഹിമകളും ഞങ്ങൾ അവരെ വർണ്ണിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു. അവരാകട്ടെ ഞങ്ങൾ ബുദ്ധിഹീനരാണെന്നു പറഞ്ഞു ഞങ്ങളോടു സഹതപിക്കുമാത്രമാണു ചെയ്തതു്. റഷ്യയിൽ ഞങ്ങൾ ദർശിച്ചവയെല്ലാം അവിടത്തെ സ്ഥിതിഗതികളുടെ യാഥാർത്ഥ്യത്തിനു നേരെ വിരുദ്ധങ്ങളായ ചില പ്രദർശനങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നുവെന്നും സോവ്യറ്റുയൂണിയനിലേ തൊഴിലാളികളുടെ വിലപനീയാവസ്ഥ ഗ്രഹിക്കുവാനുള്ള നിരീക്ഷണസാമർത്ഥ്യം ഞങ്ങൾക്കില്ലെന്നും അവർ നിർവ്വിശങ്കം പ്രസ്താവിച്ചു. തങ്ങൾ റഷ്യയിലേ ഗ്രാമീണ കർഷകരിൽപ്പെട്ടവരാണെന്നും കർഷകവൃത്തിയിൽ ലഭിച്ചിരുന്ന ധാന്യങ്ങളെല്ലാം സോവ്യറ്റധികാരികൾ നിഷ്കരുണം പിടിച്ചുപറിച്ചെടുത്തതിനാൽ തങ്ങൾ ക്ഷാമബാധിതരായിത്തീർന്നെന്നുമുള്ള ദയനീയാവസ്ഥ അവർ ഞങ്ങളോടു വിവരിച്ചു പറയുകയുണ്ടായി. കർഷകരുടെ രക്തം ഊറ്റിക്കുടിക്കുന്ന സോവ്യറ്റുഭരണത്തിനധീനരാകുന്നതിനെക്കാൾ കാനഡായിൽ ഒരു കുഷ്ഠം അപ്പംമാത്രം ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ജീവിക്കുന്നതാണു തങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ ആനന്ദപ്രദമായിട്ടുള്ളതെന്നു് അവർ തുടർന്നു പ്രസ്താവിച്ചു.

പ്രതിനിധിസംഘത്തിന്റെ മേലന്വേഷണം വഹിച്ചിരുന്നവർ പ്രസ്തുത സംഭാഷണവിവരം ഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ, സോവ്യറ്റു് ആദർശപ്രചരണത്തിനു വിഘാതമായി ഭവിച്ചേക്കാവുന്ന ഏതാദൃശ പരിതസ്ഥിതികളിൽനിന്നകന്നിരിക്കുന്നതിനു ഞങ്ങളെ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. അവ

രുടെ നിർദ്ദേശം അനുസരിച്ചു ഞങ്ങൾ യാതൊരു മനശ്ചാഞ്ചല്യത്തിനും ഇടകൊടുക്കാതെ സ്വാനുഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു സോവ്യറ്റ് ആദർശത്തിൽ പരിപൂർണ്ണസംതൃപ്തരായിത്തന്നെ തിരിച്ചെത്തി.

III

സോവ്യറ്റുയൂണിയനിൽ താമസമുറപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള എന്റെ തീരുമാനം.

മടങ്ങിയെത്തിയതിനുശേഷം ഞാൻ ന്യൂവാർക്കിൽ (Newark) താമസമാരംഭിച്ചു. ഒരു പ്രാസംഗികനെന്ന നിലയിൽ എന്റെ സേവനം പൊതുവേ വിലമതിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അനവധി സ്ലോവാക് യോഗങ്ങളിൽ റഷ്യയിലേ സമ്പൽസമൃദ്ധിയെപ്പറ്റിയും റഷ്യൻതൊഴിലാളികളുടെ സൗഭാഗ്യത്തെപ്പറ്റിയും ഞാൻ വാഗ്വിലാസത്തോടുകൂടി പ്രസംഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. റഷ്യാസന്ദർശനത്തിൽ എനിക്കുണ്ടായ വിവിധാനുഭവങ്ങളെ ആകർഷകമായ വിധത്തിൽ ശ്രോതാക്കളുടെ സമക്ഷം അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രസ്തുതാവസരങ്ങൾ ഞാൻ വിനിയോഗിച്ചിരുന്നു. "റൊവ് നോസ്റ്റ്" എന്ന പത്രത്തിൽ ദീർഘനാൾ തുടർച്ചയായി ഒരു ലേഖനപരമ്പര പ്രസിദ്ധംചെയ്തുകൊണ്ടു സോവ്യറ്റ് ആദർശപ്രചരണത്തിനു ഞാൻ അക്ഷീണം യത്നിക്കുകയും ചെയ്തു.

സ്ലോവാക് തൊഴിലാളിസമാജത്തിലേ പ്രവർത്തനത്തിൽനിന്നു വിമുക്തനായി ഒരു വ്യവസായശാലയിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നു പിന്നീടു ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചുതുടങ്ങി. കുറെനാൾ ഞാൻ തൊഴിലന്വേഷിച്ചു നടന്നെങ്കിലും എന്റെ ശ്രമങ്ങളെല്ലാം വിഫലീഭവിക്കയാണു ചെയ്തത്. ഏതാട്ടശപരിതഃസ്ഥിതികളിൽ കിടന്നു നട്ടംതിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണു ന്യൂവാക്കിലേ സ്ലോവാക്തൊഴിലാളിസദനത്തിന്റെ അധികൃതന്മാർ എന്നെ അങ്ങോട്ടു ക്ഷണിച്ചതു്. സദനഭരണം കൈയേല്ക്കണമെന്നുള്ള അവരുടെ ആഗ്രഹം ആദ്യം എനിക്കു സ്വീകാര്യമായിത്തോന്നിയില്ല. വഞ്ചനക്കുറ്റമാരോപിക്കപ്പെട്ട

പ്രസ് തുത സദനത്തിന്റെ പൂവ്വരേണാധികാരിയുടെ ദയനീയ സ്ഥിതിയും, ചൂതുകളിയും മദ്യസേവയുമല്ലാതെ കാര്യമായി യാതൊരു പ്രവത്തനവും അവിടെ നടക്കുന്നില്ല എന്നുള്ളതുമാണ തൊഴിലാളിസദനത്തിന്റെ ഭരണം കൈയേല്ക്കുന്നതിനു വൈമനസ്യം പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ എന്നെ നിർബന്ധിച്ചതു്. എങ്കിലും, കഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞ ഈ സ്ഥിതിഗതികളിൽ ചില പ്രായോഗിക പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തിക്കൂട്ടുന്നതിനു പരിപൂണ്ണ സ്വാതന്ത്ര്യം എനിക്കുണ്ടായിരിക്കണമെന്നുള്ള വ്യവസ്ഥയോടുകൂടി ഞാൻ പ്രസ് തുതോദ്യോഗം സ്വീകരിച്ചു.

തൊഴിലാളിക്ലബ്ബുകളുമായി നേരത്തേതന്നെ ഞാൻ പരിചിതനായിരുന്നു. അവയുടെ പ്രവത്തനങ്ങളിൽ ഞാൻ ഒരുകാലത്തു സജീവമായി പങ്കെടുത്തിട്ടുമുണ്ടു്. ഈദൃശപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കു പ്രശംസാർഹങ്ങളായ പല പ്രവത്തനപദ്ധതികളുമുണ്ടായിരുന്നു. പണിമുടക്കുകാലത്തെ ദുരിതങ്ങൾ നിവാരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ധനശേഖരം, പ്രസംഗപരമ്പരകൾ, തൊഴിലാളിജീവിതത്തിനനുരൂപമായ വിനോദസജ്ജീകരണങ്ങൾ ആദിയായ നിരവധി സൽകാര്യങ്ങൾ അവയുടെ പ്രവത്തനപരിപാടിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ സൂക്ഷ്മത്തിലേ തൊഴിലാളിസ്സംഘടനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇവയെല്ലാം വെറും താത്കാലികാദർശങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു.

അമിതമായ വിനോദാസക്തിയും തൽഫലമായി ചൂതുകളി മുതലായവയിലുള്ള ദുർവാസനയും പ്രസ് തുത തൊഴിലാളികളെ നികൃഷ്ടമായ ഒരു സ്ഥിതിയിലേയ്ക്കു താഴ്ത്തുകയാണുണ്ടായതു്. തന്നിമിത്തം പല സംഘടനകളും ഭിന്നിപ്പുകളും പ്രത്യക്ഷമാകുകയും ബുദ്ധിമാന്മാരും സന്മാർഗ്ഗനിരതന്മാരുമായ പലരും തങ്ങളുടെ സാമാജികസ്ഥാനം രാജിവയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഏതാദൃശ ദുരവസ്ഥകളെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു് അവയുടെ കാരണക്കാരായ ചിലരുമായി ഞാൻ ഒരു ധീരസമരംതന്നെ തുടങ്ങുകയുണ്ടായി. ദുർവൃത്തരായ ചിലരുടെ ഭീഷണിപ്രയോഗങ്ങൾമൂലം ആപച്ഛങ്കയ്ക്കു വശംവദനാകുന്നതിനും സ്വര

ക്ഷാമാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കുന്നതിനും ഞാൻ നിർബന്ധിതനായിട്ടുണ്ട്. അവസാനം ഞാൻ നിരാശനായിത്തീരുകയും ഉദ്യോഗം രാജിവച്ചു സ്ഥലംവിടുകയും ചെയ്തു.

സ്ലോവാക്കിയിലെ തൊഴിലാളിസ്സമാജത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാപന (Grand lodge) വുമായി എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം ഇനിയും നാമാവശേഷമായിട്ടില്ലായിരുന്നു. നാഷനൽഫിനാൻസു കമ്മറിയുടെ പ്രസിഡൻറുസ്ഥാനവും എന്റെ വിനീതഭൃജങ്ങളിൽത്തന്നെയാണു നിലകൊണ്ടിരുന്നതു്. രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിലുള്ള തൊഴിലാളികളുടെയിടയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ബഹളങ്ങളും തൊഴിലാളിസ്സംഘടനകളുടെ പ്രവർത്തനവൈകല്യങ്ങളും എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഗാഢമായി സ്പർശിച്ചു. സോവ്യറുറഷ്യയിലേ ആദർശപരമായ തൊഴിലാളിജീവിതത്തോടു തുലനംചെയ്തപ്പോൾ ഇവയെല്ലാം എന്റെ നൈരാശ്യത്തെ ദ്വിഗുണീഭവിപ്പിക്കുകയേ ചെയ്തുള്ളൂ. ഈ സന്ധിയിൽ റഷ്യയിലേ പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയുടെ വിജയത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വാർത്ത എന്റെ ശ്രവണപുടങ്ങളിൽപ്പതിയുകയും ഭാര്യാസമേതം റഷ്യയിലേയ്ക്കു പുറപ്പെടുന്നതിനു ഞാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ഐക്യസംസ്ഥാനങ്ങളോടു് എന്നേയ്ക്കുമായി യാത്രപറയുകയും സൗഭാഗ്യപ്രദമായ ജീവിതം നയിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായ ആ രാജ്യത്തു വാസമുറപ്പിക്കുകയുമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ അടുത്ത പരിപാടി.

യാത്രാസജ്ജീകരണങ്ങളെല്ലാം ഞങ്ങൾ ഉടനടി ആരംഭിച്ചു. നിയമാനുസൃതമുള്ള അപേക്ഷയും അധികാരസ്ഥാനങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു. പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയുടെ വിജയപൂർവമായ പ്രവർത്തനത്തിനു മൂവായിരം പവൻ ഞാൻ സംഭാവന ചെയ്യുന്നതാണെന്നും അധികൃതസ്ഥാനങ്ങളിൽ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പ്രസ്തുത തുക എന്റെ ജീവിതത്തിലേ സമ്പാദ്യത്തിന്റെ ഗണ്യമായ ഒരുഭാഗമായിരുന്നു എന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്. ബോഗ്ഡാനോവ് എന്ന സോവ്യറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്റെ ഉദാരകൃത്യത്തിന്റെ ഔചിത്യത്തെ മുകുകണ്ഠം പ്രശംസിക്കുകയും, എന്നെ ഹൃദയപൂർവം അനുമോദിക്കുകയുംചെയ്തു.

സോവ്യറ്റു ചിക്കാഗോ എന്നറിയപ്പെടുന്ന നോവോസിബിർസ്ക്ക് എന്ന സ്ഥലത്തേക്ക പോകണമെന്നുള്ള എന്റെ അഭിവാഞ്ഛയെ വിളംബംവിനാ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചു.

ഏറ്റവും വിശ്വസ്തതയോടുകൂടി ഞാൻ സേവിച്ചിരുന്ന ഐക്യസംസ്ഥാനങ്ങളിലേ കമ്മൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിൽനിന്നും ബന്ധത്തെ വിടിത്തി സോവ്യറ്റുയൂണിയനിലേയ്ക്കു പോകുവാൻ അനുമതി ലഭിക്കുന്നതിനായിരുന്നു എന്റെ അടുത്ത പരിശ്രമം. തൽസംബന്ധമായ എന്റെ അഭ്യർത്ഥനയെ അധികൃതന്മാർ നിരാകരിക്കയാണു ചെയ്തത്. കമ്മൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ പ്രവർത്തകനായ ഐസ്രയേൽ ആംടർ എന്ന മാന്യനാണ് അജയ്യമായ ഒരു പ്രതിബന്ധമെന്നോണം എനിക്കു പ്രത്യക്ഷമായതു്. "ഈ നാട്ടിലേ കമ്മൂണിസ്റ്റുകാരിൽനിന്നു യാതൊരുവനേയും റഷ്യയിലേയ്ക്കു വിട്ടുന്നതല്ല. കമ്മൂണിസ്റ്റ് വിപ്ലവം അവിടെ വിജയപതാക നാട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അപ്രതിഹതമായിത്തന്നെ അതു പുരോഗമിച്ചുകൊള്ളും. എന്നാൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തു വിപ്ലവമുണ്ടാക്കുന്നതിനു് ആവശ്യമുള്ളിടത്തോളം കമ്മൂണിസ്റ്റുകാർ ഇനിയും നമുക്കു് ഇല്ലാതെയാണിരിക്കുന്നതു്." ഇതായിരുന്നു ആ സമഷ്ടിവാദനേതാവിൽനിന്നും എനിക്കു ലഭിച്ച മറുപടി.

സോവ്യറ്റുറഷ്യയിലേക്കുള്ള തങ്ങളുടെ യാത്രയ്ക്കു നേരിട്ട പ്രതിബന്ധങ്ങൾ താമസംവിനാ മറെറാരു രൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി. ഒരു ദിവസം ആംടറിന്റെ ഓഫീസിൽ ഹാജരാകണമെന്നു് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു കമ്പിസന്ദേശം എനിക്കു ലഭിച്ചു. അനുതന്നെ കമ്മൂണിസ്റ്റ് നേതാക്കന്മാരിൽനിന്നു് ഒരു കത്തും എനിക്കു കിട്ടി. കമ്മൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയെ അറിയിക്കാതെ സോവ്യറ്റുറഷ്യയിലേ പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിനായി ഒരു നല്ലതുക സംഭാവനചെയ്തതിനെ അവർ നിശിതമായി വിമർശിക്കുകയും അക്ഷന്തവ്യമായ ഒരപരാധമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്തു. സന്ദേശത്തിലേ താൽപര്യമനുസരിച്ചു് ആംടറിന്റെ ഓഫീസിലേയ്ക്കു ഞാൻ പുറപ്പെട്ടു. സാധാ

രണ പതിവുള്ളതുപോലെ ഇത്തവണ ഓഫീസിന്റെ മുഖാങ്കണത്തിൽ ദീർഘനേരം കാത്തുനില്ക്കേണ്ടിവന്നില്ല. അധികൃതന്മാരെല്ലാവരുംതന്നെ എന്നോട് വളരെ സൗഹാർദ്ദപൂർവ്വകമായും മര്യാദയോടുകൂടിയും സംസാരിച്ചു. ഈ ഉദ്യമമായ പെരുമാറ്റത്തിൽ അന്തർലീനമായിരുന്ന രഹസ്യം എനിക്ക് ആ സമയത്തു ദുർഗ്രഹമായിരുന്നു. അവസാനമായി ആംടർ എന്നോട് ഉപദേശരൂപത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: "റഷ്യയിലേ പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. ധനസംബന്ധമായി അവർക്കു യാതൊരു സാഹായ്യവും ആവശ്യമില്ല. നിങ്ങൾ സംഭാവനചെയ്യുവാൻ വിചാരിക്കുന്ന തുക നമ്മുടെ കമ്മൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിലേയ്ക്കു നല്കുകയാണെങ്കിൽ വിപ്ലവകരമായ സംരംഭങ്ങൾ ഇവിടെ പുലർത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് അതു് ഉത്തമമാർഗ്ഗമായിരിക്കും. കൂടാതെ, ഈ പണംകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കു ചെയ്യാവുന്ന ഏറ്റവും ഉചിതമായിട്ടുള്ള കൃത്യവും ഇതുതന്നെയായിരിക്കും. റഷ്യയിലേക്കുള്ള നിങ്ങളുടെ യാത്രയ്ക്കു വേണ്ടവയെല്ലാം ആവശ്യാനുസരണം ഞങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളാം. ഉത്തമനും വിശ്വസ്തനുമായ ഒരു സഖാവാണെന്നു സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സോവ്യറ്റ് അധികാരികളോടു ഞങ്ങൾ ശുപാർശ ചെയ്യുകയും തൊഴിലാളിരാജ്യമായ റഷ്യയിൽ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിതി സുരക്ഷിതമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. അനന്തരം പണത്തെപ്പറ്റിയോ ജീവിതായോധനമാർഗ്ഗങ്ങളെപ്പറ്റിയോ നിങ്ങൾ യാതൊരുവിധത്തിലും ക്ലേശിക്കേണ്ടിവരുകയില്ല. ജീവിതകാലം മുഴുവനും നിങ്ങളും നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയും സൗഭാഗ്യസമ്പൂർണ്ണമായ പരിതഃസ്ഥിതികളിൽ വ്യാപരിക്കുന്നതിനിടയായിത്തീരുന്നതുമാണ്."

ഉത്തേജകമായ ഈ സംസാരരീതി എളുപ്പം എന്നെ അപഹൃതചിത്തനാക്കിത്തീർത്തു. ആംടറിന്റെ വാഗ്വിലാസത്താൽ ആകൃഷ്ടനായ ഞാൻ ന്യൂവാർക്കിലേ ന്യൂജെർസി (New Jersey) കമ്പനിയിലേ എന്റെ നിക്ഷേപത്തിൽനിന്നു ഫ൫൦൦ പവൻ കൈപ്പറ്റിക്കൊള്ളുന്നതിന് ഒരു ചെക്ക് എഴുതിക്കൊ

ട്ടത്തു. ഫൻസുവ ജനുവരിമാസം ൨൯–ാംതീയതിയാണു് ഈ സംഭവം നടന്നതു്. ഇപ്രകാരം പ്രതിബന്ധങ്ങളെല്ലാം തരണം ചെയ്കഴിഞ്ഞുവെന്ന എന്റെ ധാരണ വെറും ഒരു മിഥ്യാബോധംമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു് അനന്തരസംഭവങ്ങൾ തെളിയിച്ചു. അടുത്തദിവസംമുതൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ വിവിധസംഘടനകളിൽപ്പെട്ട ഒരു ജനക്കൂട്ടം എന്നെ സദാ അനുഗമിച്ചു തുടങ്ങി. പണം വാരി നാലുപാടും ഞാൻ വിതറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ള വാർത്ത നാടെങ്ങും പരന്നു. ൨൫൦ പവൻകൂടി കൊടുത്തപ്പോൾ മാത്രമേ ആംടർ തൃപ്തനായുള്ളൂ. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ ന്യൂജെർസിവിഭാഗത്തിനും ൨൫൦ പവൻ കൊടുക്കുന്നതിനു ഞാൻ നിർബന്ധിതനായി. "ട്രെയിഡ് യൂണിയൻ യൂണിറിസച്യും", "സാവ്വലൗകികതൊഴിലാളിസംരക്ഷണസച്യും" എന്നീ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും «Daily worker» എന്ന പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനും ൨൫൦ പവൻവീതം ഞാൻ കൊടുക്കേണ്ടിവന്നു. "യുവസമഷ്ടിവാദിസച്യും" എന്ന മറെറാരു സംഘടനയും ബാലികാബാലന്മാർക്കായുള്ള വേറൊരു പ്രസ്ഥാനവും അവസാനമായി ൫൦ പവൻവീതം എന്റെ പക്കൽനിന്നും കൈയ്യടക്കി. ഇവ്വിധം ആജീവനാന്തമുള്ള എന്റെ സമ്പാദ്യം ഏതാണ്ടു മുഴുവനായിത്തന്നെ അവസാനിച്ചപ്പോഴാണു് അവരുടെ പിടിയിൽനിന്നും ഞാൻ വിമുക്തി നേടിയതു്.

ഫെബ്രുവരി ൧൪–ാം തീയതിയായ അടുത്തദിവസം ന്യൂയോർക്കിലേ തൊഴിലാളി സദനത്തിൽവച്ചു ഞങ്ങളുടെ യാത്രയയപ്പുപ്രമാണിച്ചു് എനിക്കും ഭാര്യയ്ക്കും അവർ ഒരു വിരുന്നു നൽകുകയുണ്ടായി. സ്ലോവാൿതൊഴിലാളി സമാജത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രവർത്തകസമിതിയിലേ ഒരു അംഗമായിരുന്ന പീററർസീപ്പ്ക്കായാണു് ടോസ്റ്റുപ്രസംഗം നടത്തിയതു്. പ്രസ്തുതസ്ഥാപനത്തിന്റെ കാര്യദർശിയും പല കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുനേതാക്കന്മാരും അനവധി തൊഴിലാളികളും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. പ്രാസംഗികന്മാരെല്ലാം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാ

ട്ടിക്ക ഞങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള സേവനങ്ങളെ അനുസ്മരിക്കുകയും പ്രശംസാപരമായ അഭിപ്രായപ്രകടനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. റഷ്യയിലും സോഷ്യലിസത്തിനുവേണ്ടി ധീരധീരം പോരാടണമെന്നുള്ള ഉപദേശവും അവർ ഞങ്ങൾക്കു നല്കുകയുണ്ടായി. ആകപ്പാടെ മംഗളകരമായി പര്യവസാനിച്ച പ്രസ്തുത യാത്രയെപ്പറ്റിച്ചടങ്ങിൽ സീപ്പ്ക്കായുടെ പ്രസംഗം മാത്രമായിരുന്നു എനിക്ക് അഭിമാനഭംഗമായിത്തീർന്നത്. ഞങ്ങൾതമ്മിലുണ്ടായിട്ടുള്ള ഉരസലുകളും രസമില്ലായ്മയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നഗ്നരൂപത്തിൽ അദ്ദേഹം അവിടെ പ്രകടിപ്പിച്ചു. സ്വരാജ്യത്തുള്ള വിപ്ലവകരമായ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നു വിമുക്തരാകുന്നതിനും യാതൊരുവിധത്തിലും പ്രതിക്രിയാസാഹചര്യങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വരുകയില്ലാത്ത റഷ്യയിലേക്കു പ്രയാണം ചെയ്യുന്നതിനുമാണു ഞങ്ങൾ സന്നദ്ധരാകുന്നതെന്നും സ്വാർത്ഥമല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല ഏതാട്ടശമായ ഒരു നയം അവലംബിക്കുന്നതിനു ഞങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിച്ചതെന്നും അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഞങ്ങളുടെ ഉഷ്ണാന്തം അനുകരണീയമല്ലെന്നും ഞങ്ങളെ അനുഗമിക്കുന്നതിന് ആരെങ്കിലും സന്നദ്ധരായാൽ അതു രാജ്യക്ഷേമത്തെ മുൻനിറുത്തിയുള്ള പ്രവൃത്തി ആയിരിക്കയില്ലെന്നും ആ മനുഷ്യൻ ജല്പിച്ചു. 'നിസ്സാത്ഥരായ കമ്മൂണിസ്റ്റ് കാരെയാണു നമുക്ക് ഇന്നു ആവശ്യമുള്ളതു', എന്നു പറഞ്ഞു ഞങ്ങളെ അനുഗമിക്കരുതെന്ന് അദ്ദേഹം എല്ലാവരേയും ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. സന്ദർഭോചിതമായ എന്റെ മറുപടിപ്രസംഗത്തിനു ശേഷം അന്നത്തെ ചടങ്ങുകളെല്ലാം പര്യവസാനിച്ചു. കമ്മൂണിസ്റ്റു പാർട്ടിയുടെ ഏതാട്ടശപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു സംഭാവനയായി ഞാൻ ൨൦ പവൻക്രൂടി കൊടുത്തുവെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. ഫെബ്രുവരി ഫന്ന-ാംതീയതി ബെരെൻഗാരിയാ എന്ന കപ്പലിൽ ഞങ്ങൾ റഷ്യയിലേക്കു യാത്ര ആരംഭിച്ചു.

(തുടരും).

Nihil Obstat. Fr. John Joseph, O. C. D.
Imprimatur. ✠ Joseph Attipetty,
Ernakulam. 1—VIII—'40. *Archiep. Verapoly.*

Printed and published by Br. James for the Sacred Heart League.
Jubilee Memorial Press, Ap. Seminary, Alwaye, (S. India).

ലീഗ്പുസ്തകങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും വാങ്ങാവുന്നതാണ്.

ക. ശ്രീമാൻ. കെ. പി. റോച്ചു്, ദി കേരള പ്രയനീയർ ഏജൻസി, സാൻറ്ക്രൂസ് കതീഡ്റലിനു സമീപം, കൊച്ചി.

ഖ. സെക്രട്ടറി, വൈ. എം. സി. എ. ലീഗ്, ലൂർദ്ദ് പള്ളി, തൃശ്ശൂർ.

ഗ. സെൻറു തോമസ് റീഡിംഗ് റൂം, വടയാർ, തലയോലപ്പറമ്പ്.

ഘ. മൂക്കന്നൂർ അനാഥശാല ഡിപ്പോ, എറണാകുളം.

ങ. ലിറിൽ ഫ്ളൗവർ പ്രസ്സ്, തേവര.

ച. മെ. പാപ്പിക്കമ്പനി, മാന്നാനം.

ഛ. ലിറിൽ ഫ്ളൗവർ ഡിപ്പോ, മാന്നാനം.

ജ. ശ്രീമാൻ എം. എം. ജോസഫ്, ലതർ വർക്സ് ആൻഡ് ക്യാത്തലിക് ഡിപ്പോ, തൃശ്ശൂർ.

ഝ. ,, സി. ഡി. സേവ്യർ, ഫർണ്ണീച്ചർമാർട്ട് ആൻഡ് ക്യാത്തലിക് ഡിപ്പോ, എറണാകുളം.

ഞ. ,, കുന്നത്തു കുര്യാക്കോസ്, തുരുത്തി, ചങ്ങനാശ്ശേരി

ട. ,, എം. റ്റി. മാത്യു, മീൻപുഴയ്ക്കൽ, മറ്റക്കര, കിടങ്ങൂർ.

ഠ. ബുക്ക്ഡിപ്പോ, C/o റവ. ഫാ. സിറിയക് കോച്ചേരി, കുമ്പനാടംപള്ളി, പെരുമ്പനച്ചി.

ഡ. ശ്രീമാൻ, കെ. ജെ. വറുഗീസ്, കോച്ചേരിൽ, തൈക്കാട്ടുശ്ശേരി.

ഢ. ശ്രീമാൻ വക്കി ജോസഫ്, കാപ്പിൽ കൊല്ലംപറമ്പിൽ, പുന്നക്കുന്നു, പുളിങ്കുന്നു.

ണ. അസ്സീസി പ്രസ്സ്, കൊല്ലം.

ജെ. സെക്രട്ടറി.

തിരുഹൃദയഭക്തർക്ക്.

I. തിരുഹൃദയാനുകരണം. ഈശോയുടെ ദിവ്യഹൃദയവും ഒരു ഭക്താത്മാവും തമ്മിൽ നടത്തുന്ന സംഭാഷണമായി എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ധ്യാനോപയോഗത്തിന് ഏറ്റം പറ്റിയതുതന്നെ. തെറ്റുകളെ പരിത്യജിച്ച് ആത്മപവിത്രീകരണം സാധിക്കുന്നതിന് ഈശോ അരുൾചെയ്യുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഏവയെന്ന് ഇതിൽനിന്നു വേണ്ടുവോളം ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. വ്യാ-ഓളം പേജുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ വില ഈ അവസരത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേകസൗജന്യമായി ഫ്രാ. ഫർണയിൽനിന്ന് ഫ്രാ. ഫ്രാണയായി കുറച്ചിരിക്കുന്നു.

II. സ്നേഹരാജനായ ഈശോ. ആധുനിക തിരുഹൃദയപ്രേഷിതനായ റവ. ഫാ. മത്തെയോ ക്രൗളി അവർകളുടെ ഭുവനപ്രസിദ്ധമായ «Jesus King of Love» എന്ന വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പരിഭാഷ. ഈശോയുടെ ദിവ്യഹൃദയഭക്തർക്ക് ഈ പുസ്തകം അത്യന്തം ഉപകാരപ്രദമായിരിക്കും. വില. ഫ്രാ. ണ.

III. തിരുഹൃദയപ്രേഷിത. തിരുഹൃദയഭക്തിയുടെ പ്രഥമ പ്രേഷിതയായ വി. മേരിഅലക്കോക്കിന്റെ ആത്മകഥാകഥനമായ ഈ ഉത്കൃഷ്ടഗ്രന്ഥം. തിരുഹൃദയഭക്തി അഭ്യസിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്കു പ്രസ്തുത കൃതി ഉത്തമ വഴികാട്ടിയായിരിക്കുന്നതാണ്. വില ണ്ണ.

IV. സ്നേഹത്തിന്റെ വിജയങ്ങൾ. കുടുംബങ്ങളിലേ തിരുഹൃദയപ്രതിഷ്ഠയെസംബന്ധിച്ചു ഫാ. മത്തെയോ ക്രൗളി അവർകൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള ആറു പ്രസംഗങ്ങളാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലേ ഉള്ളടക്കം. തിരുഹൃദയഭക്തിമൂലം നടന്നിട്ടുള്ള അനേകം അത്ഭുതങ്ങൾ അനുഭവസ്ഥനായ അദ്ദേഹം ഇതിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. വില. ഫ്രാ. ണ.

(എല്ലാപ്പുസ്തകങ്ങൾക്കും പോസ്റ്റേജ് പുറമേ.)